37.01
Ț 95

Ministerul Educației și Cercetării al Republicii Moldova
Colegiul „Alexei Mateevici" din Chișinău

Lilia ȚURCAN-BALȚAT

ETICA PROFESIONALĂ

Suport de curs

Specialitatea: Învățământ primar

EDITURAUNU

37.01
T 95

Ministerul Educației și Cercetării al Republicii Moldova
Colegiul „Alexei Mateevici" din Chișinău

Lilia ȚURCAN-BALȚAT

ETICA PROFESIONALĂ

Suport de curs

Specialitatea: Învățământ primar

24.09.25

EDITURAUNU
Chișinău, 2025

DL

BȘ UPS «I.CREANGĂ»
Nr. de inv. 595003

MINISTERUL EDUCAȚIEI
ȘI CERCETĂRII
AL REPUBLICII MOLDOVA

Suportul de curs a fost elaborat și publicat cu sprijinul Proiectului „Învățământul Superior din Moldova", Subproiectul „Program de asigurare a calității în învățământul pedagogic", finanțat de către Banca Mondială, implementat de Colegiul „Alexei Mateevici" din Chișinău.

Autoare:

Lilia ȚURCAN-BALȚAT, doctor în științe pedagogice, conferențiar universitar, Universitatea Pedagogică de Stat „Ion Creangă" din Chișinău.

Recenzenți:

Maia BOROZAN, doctor habilitat, profesor universitar, Universitatea Pedagogică de Stat „Ion Creangă"

Elena BÎRSAN, doctor în științe pedagogice, conferențiar universitar, Universitatea Pedagogică de Stat „Ion Creangă"

Marina OJOGA, învățător de clasele primare, grad didactic doi, IPLT „Orizont" filiala Ciocana, mun. Chișinău

Recomandat spre publicare:

Consiliul Profesoral al Colegiului „Alexei Mateevici" din Chișinău (proces-verbal nr. 3 din 26.12.2023)

Discutat și aprobat:

Consiliul Metodico-științific al Colegiului „Alexei Mateevici" din Chișinău (proces-verbal nr. 4 din 22.12.2023)

Editura UNU
str. Ion Creangă 62/4, Chișinău MD-2064, Republica Moldova
Tel.: (+373) 69122342. Email: editura.unu@gmail.com

Lector: Alexandrina Gheorghiță
Prezentare grafică și prepress: Editura UNU
Tipar: Notograf Prim SRL

© Colegiul „Alexei Mateevici" din Chișinu, 2025
Toate drepturile rezervate

Descrierea CIP a Camerei Naționale a Cărții din Republica Moldova

Țurcan-Balțat, Lilia.

Etica profesională : Suport de curs : Specialitatea: Învățământ primar / Lilia Țurcan-Balțat ; Ministerul Educației și Cercetării al Republicii Moldova, Colegiul „Alexei Mateevici" din Chișinău. – Chișinău : UNU (Fox Trading), 2025 (Notograf Prim). – 301 p. : fig. color, tab.
Referințe bibliogr.: p. 280-301 (364 tit.). – Finanțat de către Banca Mondială. – [150] ex.
ISBN 978-9975-179-39-3.

37.015:17(075.32)
T 94

CUPRINS

Argument 5

CLARIFICĂRI CONCEPTUALE ALE ETICII ŞI MORALEI

Tema 1. Etica ştiinţă şi disciplină de studiu 7
§1. Geneza şi conţinutul noţiunilor „etica" şi „morală" 8
§2. Misiunea şi Funcţiile eticii 16
§3. Principiile fundamentale ale eticii 23
Sarcini reflexive şi exerciţii aplicative 25
Tema 2. Morala obiect de studiu al eticii 26
§1. Clarificări conceptuale ale termenului de Morală şi Moralitate 27
§2. Norma morală aspecte caracteristice şi structurale 38
§3. Morala socială 45
Sarcini reflexive şi exerciţii aplicative 48

FILE DIN ISTORIA CONCEPŢIILOR ETICE ŞI MORALE FUNDAMENTALE

Tema 3. Ideile etico-morale ale marilor îndrumători ai omenirii 49
§1. Concepţiile etice ale lui Confucius" 50
§2. Ideile morale ale lui Buddha 65
§3. Concepţiile etico-morale ale lui Moise 75
§4. Concepţiile morale ale lui Iisus Hristos 85
§5. Învăţătura etică a lui Mohamed 93
Sarcini reflexive şi exerciţii aplicative 100

FORMAREA ŞI DEZVOLTAREA PROFILULUI ETICO-MORAL AL PERSONALITĂŢII UMANE

Tema 4. Personalitatea morală: dezvoltare, educaţie şi influenţe 101
§1. Dezvoltarea identităţii morale a personalităţii" 102
§2. Implicaţiile Educaţiei morale în formarea şi dezvoltarea personalităţii din perspectivă morală 109
§3. Orientările valorice - elemente a structurii personalităţi 120
§4. Dimensiuni de bază ale personalităţii şi caracteristici specifice ce influenţează viaţa şi activitatea profesională a personalităţii 136
Sarcini reflexive şi exerciţii aplicative 140

ETICA PROFESIONALĂ ŞI DEONTOLOGIA

Tema 5. Problematica şi specificul eticii profesionale 141
§1. Etica profesională aspecte specifice 142
§2. Sistemul de principii ale eticii profesionale 156
Sarcini reflexive şi exerciţii aplicative 161

ETICA PEDAGOGICĂ

Tema 6. Etica pedagogică aspecte specifice 162
1§. Geneza eticii pedagogice 163
2§. Etica pedagogică şi sistemul de principii ale eticii pedagogice 169
§3. Moralitatea pedagogică şi funcţiile sale sociale 173
§4. Categoriile eticii pedagogice 179
Sarcini reflexive şi exerciţii aplicative 193

DEONTOLOGIA PEDAGOGICĂ

Tema 7. Codul de etică al cadrului didactic 194
§1. Deontologia ştiinţa normelor 195
§2. Codul deontologic/etic aspecte generale 198
§3. Codul de etică al cadrului didactic 200
Sarcini reflexive şi exerciţii aplicative 227

MEDIUL PROFESIONAL

Tema 8. Cultura organizaţională 228
§1. Cultura organizaţională 229
§2. Cultura organizaţională şcolară 245
§3. Cultura pedagogică 262
Sarcini reflexive şi exerciţii aplicative 279

Trimiteri bibliografice 280